

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola beszámolója a 2022. évi működésről

1.1. A doktori iskola humánerőforrása

1.1.1. A doktori iskola vezetése (DI-vezető, DIT, adminisztráció)

A doktori iskola előző vezetője dr. Kukorelli István DSc egyetemi tanár volt, aki 2022. július 6-án betöltötte a 70. életévét. Utódja 2022. július 1-jétől dr. Nagy Marianna egyetemi tanár lett.

A doktori iskola tanácsának 8 egyetemi tanár tagja van, akik az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanácsnak (TDT) a jogász és kriminológus doktori képzésben részt vevő tagjai.

A doktori iskola adminisztrációját részben az iskola titkára, dr. Fazekas János habil. egyetemi docens, részben Bencze Andrea doktori ügyvivő végzi. A doktori iskola adminisztrációjának intézésére meglehetősen kevés az egyetlen ügyintéző, tekintettel arra, hogy a doktori iskolának több, mint 100 hallgatója van. Ez különösen a felvételi, a beiratkozás és a komplex vizsgák szervezésének nagyon munkaigényes időszakában megfeszített munkavégzést, sőt munkaidőn túli többletmunkát igényel az ügyintézőtől.

1.1.2. A doktori iskola törzstagi köre

A doktori iskolának 15 egyetemi tanár törzstagja van, közülük 4 törzstag az ELTE professor emeritusa. A törzstagok között 1 MTA rendes tag és 1 MTA levelező tag professor emeritus és 3 DSc vagy MTA doktora címmel rendelkező oktató van. Sajnos ezen 5 fő közül 4 már jelenleg is prof. emeritus és a 4. idén betölti a 70. életévét. A doktori iskolában 2 emeritus törzstag is van.

1.1.3. A doktori iskola oktatói, témakiírói, témavezetői

A doktori iskolában az oktatók száma 108, a témakiíróké 93, a témavezetőké 66. A témakiírók/témavezetők közül 17-en nem állnak foglalkoztatási jogviszonyban az egyetemmel, hárman pedig az ELTE más karán oktatnak.

1.2. A doktori iskola szakmai tevékenysége

1.2.1. A doktori iskolai képzés tartalma

A doktori iskolában két doktori programban folyik a képzés, az állam- és jogtudományi és a kriminológia doktori program képzési tervei szerint. A képzési tervekben – a kétciklusú doktori képzésre 2016/17. tanévtől bevezetett képzési tervek óta – nem volt érdemi változás, így 2022-ben sem.

2011/2012. tanévtől a 2015/2016 tanévig vettünk fel doktoranduszokat a Doctorate in Global and Cultural Criminology (DCGC) doktori programra, mely 4 európai egyetem (a kenti egyetem, a hamburgi egyetem, az utrechti egyetem és az ELTE) konzorciuma által létrehozott Erasmus Mundus doktori program volt. 18 olyan hallgató járt erre a képzésre, akik a választható két egyetem közül egyikként az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskoláját választották. Közülük 2021-ig 9 hallgató, 2022-ben további 1 hallgató szerzett PhD fokozatot az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában.

1.2.3. A 2022. évi felvételi eljárás tapasztalatai

Az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában a doktori képzésre jelentkezők száma 2021-hez képest az ösztöndíjas helyeket tekintve kismértékben növekedett, 18-ról 19 főre, míg az önköltséges helyekre jelentkezők körében maradt 12 fő. A jelentkezők közül 3 (nappali), illetve 1 fő (levelező) jelentkezését utasítottuk el. Az ösztöndíjas helyekre jelentkezők viszonylag magas számának stabilizálódásában vélhetően annak hatása jelenik meg, hogy az Egyetemi Doktori Szabályzatból kikerültek az ösztöndíjas hallgatók munkavégzését korlátozó szabályok. Ennek következtében tapasztalataink szerint lényegében minden ösztöndíjas hallgatónk végez külső munkát doktori tanulmányai mellett. A jelentkezések objektíve kis száma viszont arra utal, hogy az egyetemi, ill. a tudományos karrier kirívóan háttérbe szorul a gyakorló jogászai pályákkal szemben. Ennek elsődleges oka az egyetemi, ill. kutatói fizetések rohamos lemaradása a jogászai szakmákhoz képest. A frissen végzett joghallgatók a magán- vagy a közszférában kezdő jogászként (pl. ügyvédjelöltként, jogi előadóként, bírósági fogalmazóként) lényegesen többet keresnek a doktorandusz ösztöndíjnál, és a tanársegédi illetmények is – nettóban – alig haladják meg a doktori képzés második ciklusában járó ösztöndíjat (a hallgatói létszámadatokat az *1. sz. melléklet* tartalmazza).

1.2.4. Komplex vizsgák - eredményesség, tapasztalatok

2022-ben 20 hallgató tett komplex vizsgát (összehasonlításképpen: 2021-ben 23-an). A kétciklusú képzés bevezetése utáni, 2018-ban tapasztalt igen csekély számú vizsgázóhoz képest mostanra lényegében normalizálódott a helyzet. Tipikus az, hogy a hallgatók a komplex vizsga előtti négy aktív félévhez képest egy-két passzív félévet vesznek igénybe. Ezt a frissen végzettek általában a jogi szakvizsga letétele miatt igénylik.

1.2.5. Doktoranduszi teljesítmény

A 2016 őszén bevezetett doktori képzés eredményességét még mindig nem igazán lehet lemérni. Ennek egyik oka az, hogy a járványhelyzetben a doktori értekezések leadási határidejét többször kitolta a Kormány. Ezért eddig nem volt olyan a hallgatónk, aki már túllépte volna kötelező leadási határidőt. Ugyanakkor kicsi azoknak a hallgatóknak a száma (2021-ben 2, 2022-ben 4, összesen 6), akik az új képzési rend szerint ütemesen haladva doktori fokozatot szereztek.

A doktoranduszok tudományos munkássága továbbra is elismertnek tekinthető, így például 2022-ben ismét egy olyan könyv nyerte el a Magyar Jogászegylet és az Alkotmánybíróság által közösen meghirdetett pályázaton a Könyvszalón Nagydíjat, amelynek szerzői között PhD hallgatóink is szerepelnek.

1.3. A doktori iskola infrastruktúráját érintő változások

1.3.1. Az oktatás, tanulás, kutatás céljára szolgáló helyiségek, eszközök

A doktori képzésnek nincsenek külön termei, ill. eszközei.

1.3.2. Könyvtár, szakirodalom, informatikai rendszerek stb.

A doktori iskola szakirodalmi bázisát részben a Kar által előfizetett, és a doktoranduszok által is használható jogi adatbázisok jelentik. Ezek közül 13 külföldi adatbázishoz biztosít hozzáférést a Kar, és ezek előfizetésére nagyon komoly pénzeszközöket fordít. A szakirodalom beszerzését a doktori iskola is támogatni tudta. 2017-től kezdve az Igazságügyi Minisztérium részben jogi kutatásokhoz, részben kifejezetten a doktori iskolák működéséhez támogatást nyújt. A doktori iskolák támogatásának elsődleges célja a hallgatók nemzetközi és kisebb részben hazai mobilitásának támogatása (tanulmányutak, konferenciárésztétel, nyári/téli egyetem stb.), de könyvbeszerzésre is fordítható, így 2022-ben 1,116 millió forintot költöttünk ebből a forrásból könyvbeszerzésre.

1.4. A doktori iskola kapcsolatrendszerét érintő változások

1.4.1. Hazai és nemzetközi együttműködések, tudományos kapcsolatok

A doktori iskola kapcsolatrendszerének bővítését a korábbi években meglehetősen visszavetette a COVID-19 járvány. A hazai együttműködési kapcsolatok – a Kúria, ill. a Belügyminisztérium gyakornoki programja – megmaradtak. A korábbi években szokásos külföldi vendégprofesszorok fogadása és a hallgatói utazások azonban 2022-ben kismértékben újraindultak.

1.4.2. Nemzetköziesítés

A doktori iskola kiemelt céljának tekinti az angol nyelvű doktori képzés bevezetését és akkreditációját. Jelenleg ennek a képzésnek kialakítása folyamatban van, most zajlik a képzéshez szükséges dokumentumok angol nyelvre fordítása. Az általánosan kötelező tárgyak (Tudományelmélet, Kutatásmódszertan) azonban külföldi hallgató esetében, egyéni hallgatói igény alapján angol nyelven is teljesíthetők. Hasonlóképpen lehetőség van a témavezetővel való megegyezés szerint az ún. kutatászemináriumok angol nyelvű elvégzésre is. A kari szabályzatból kiiktattuk az idegen nyelvű doktori értekezésekre vonatkozó korábbi korlátozásokat.

2. A doktori iskola 2022. évi működésének értékelése

2.1. A doktori iskolai képzés jogszabályi/szabályzati háttere

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) 2022. december 20-án hatályba lépett módosítása átszabályozta az idegennyelv-tudásra vonatkozó követelményeket mind a doktori képzésre való felvétel, mind a fokozatszerzés vonatkozásában. Ennek eredményeképpen ezeket a

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola
tel +36 1 483 8000/4732
e-mail: phdjur@ajk.elte.hu

kérdéseket az egyetemi, ill. a kari doktori szabályzatoknak kell rendezniük, a törvény csak annyit rögzít, hogy a szabályzatoknak kell valamilyen idegennyelvi követelményt támasztaniuk. Az új szabályok előkészítése, elfogadása jelenleg is tart.

2.2. A doktori iskola minőségbiztosítási politikája

2021-ben elkezdtek a doktori iskola újfajta minőségbiztosítási politikájának a kialakítását, de ebben nem történt komoly előrelépés. 2022-ben elsődleges feladat volt ennek a részletes kidolgozása, közzététele és a minőségbiztosítási feladatok, a minőségcélok következetes megvalósítása, ez a munka jelenleg is tart. Így a Tudományági Doktori Tanács a 2022. december 6-ai ülésén megtárgyalta az ELTE Minőségügyi Iroda által készített, "Beszámoló az oktatás hallgatói véleményezéséről a doktori képzésben résztvevők körében 2021/2022-es tanév őszi félévéről" c. beszámolót.

2.3. Minőségbiztosítási feladatok, elért minőségcélok

A doktori iskolai által elért minőségcélok bemutatását a 2. sz. *melléklet* tartalmazza. Ez az összefoglaló az ELTE minőségcéljainak a doktori iskolákat érintő beszámolójához készült, és ugyan az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolára vonatkozik, de tartalmilag ugyanezek az eredmények a Politikatudományi Doktori Iskolában is.

Budapest, 2023. március 31.

Dr. Nagy Marianna
elnök

A beszámolót összeállította:
dr. Fazekas János
titkár

A doktori képzésben részt vevő hallgatók létszámadatai az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában

2021/2022. tanév tavaszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés	Egyéni képzés	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	136	0	51	76	136
Állam- és Jogtudományi DI DCGC program*	0	0	0**		0
ÖSSZESEN	136				136

*A programra a 2016/2017. tanévtől nem veszünk fel új hallgatókat.

**Finanszírozás (önköltség, illetőleg ösztöndíj) az Erasmus-Mundus program szerint.

2022/2023. tanév őszi félév:

Doktori iskola	Szervezett képzés	Egyéni képzés	Ösztöndíjas képzés	Önköltséges képzés	ÖSSZESEN
Állam- és Jogtudományi DI Állam- és Jogtudományi Program és Kriminológia Program	143	0	62	81	143
Állam- és Jogtudományi DI DCGC program*	0	0	0**		0
ÖSSZESEN	143	0	62	81	143

*A programra a 2016/2017. tanévtől nem veszünk fel új hallgatókat.

**Finanszírozás (önköltség, illetőleg ösztöndíj) az Erasmus-Mundus program szerint.

Abszolutóriumot szerzettek száma a 2022. naptári évben:

Doktori iskola	Abszolutóriumot szerzettek száma
Állam- és Jogtudományi DI	25

Doktori fokozatszerzési eljárásra vonatkozó adatok a 2022. naptári évben

Doktori iskola	Fokozatszerzési eljárást kezdeményezők száma	Honosítási eljárást kezdeményezők száma	Fokozatot szerzettek száma	Honosítottak száma
Állam- és Jogtudományi DI	9	-	11	-

ÚNKP ösztöndíjban részesülő száma 2022-ben

Doktori iskola	Doktorandusz		Doktorjelölt	
	2021/22	2022/23	2021/22	2022/23
Állam- és Jogtudományi DI	5	5	2	1

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola adatai az ELTE éves minőségügyi jelentéséhez

I. 2022. IV. negyedév:

1.2.2. A komplex vizsga kritériumainak – kutatási és előtanulmányi elvárások, kötelező és ajánlott kurzusok – rögzítése.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A komplex vizsga előfeltételeit a doktori iskola képzési terve tartalmazza, beleértve a vizsgára bocsátáshoz szükséges tanulmányi krediteket és a minimális tudományos krediteket. (ld. itt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/tanterv>). A komplex vizsga általános tárgyainak (Tudományelmélet, kutatómódszertan) követelményeiről minden félév február 28-ig, míg a vizsga szaktárgyának követelményeiről a vizsgát megelőző 20 nappal a kari honlapon, itt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/komplexvizsga> adunk tájékoztatást. A komplex vizsgára bocsátás feltételeiről, határidejéről, a vizsga menetéről ugyancsak itt található részletes tájékoztató.

1.4.1 A kreditelismerés kereteit, folyamatát a kari vagy DI szintű szabályzóban rögzíteni.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A Kar doktori iskoláiban a kreditelismerés általános szabályait az Egyetemi Doktori Szabályzat 6.1. mellékletét képező kari szabályzat rendezi (18-21. §). A doktori képzésre való felvétel előtti teljesítések beszámításáról az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának 21. §-a szól.

1.8.5. A doktori képzés önköltségi összegének feltüntetése a honlapo(ko)n (felvételi felhívás(ok)ban).

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

Az önköltség összegéről szóló tájékoztatás a kari honlapon, egyrészt az általános tanulmányi tájékoztatók között (https://www.ajk.elte.hu/tanulmanyi_tajekoztato_anyagok között, másrészt a doktori iskolába való felvételtől szóló tájékoztatóban (<https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk/felveteli>), harmadrészt a www.felvi.hu honlapon is közzétett doktori iskolai felvételi tájékoztatóban tesszük közzé.

Nemzetközi mobilitás keretében elvégzett tárgyak kreditátviteli gyakorlatának fejlesztése, a tantervek átdolgozásával a kreditátvitel könnyítése. (IFT 3.2.6)

Indikátorok: Átalakított tantervek, kreditátvitellel kapcsolatos dokumentumok.

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A külföldi egyetemen teljesített részképzés/tárgyak elismerésének szabályozása az Egyetemi Doktori Szabályzat 6.1. mellékletét képező kari szabályzatban rendezett és a gyakorlata zökkenőmentes. Nem volt szükség a képzési terv, ill. a szabályzatok módosítására.

II. Az éves minőségfejlesztési jelentéssel egyidejűleg:

1.2.1. Angol nyelv részarányának növelése (angol nyelvű kurzuskínálat bővítése). (IFT 3.2.5)

Indikátor: Angol nyelvű kurzusok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktori iskolában az angol nyelvű képzés kialakítása folyamatban van, jelenleg a képzéshez szükséges dokumentumok angol nyelvre fordítása zajlik. Az általánosan kötelező tárgyak (Tudományelmélet, kutatósmódszertan) külföldi hallgató esetében, egyéni hallgatói igény alapján angol nyelven is teljesíthetők. Hasonlóképpen lehetőség van a témavezetővel való meg egyezés szerint az ún. kutatószemináriumok angol nyelvű elvégzésre is.

1.5.1. Pedagógiai-módszertani képzések szervezése az oktatóknak és a doktoranduszok oktatásmódszertani mentorálása. (IFT 3.2.7)

Indikátor: Képzések, tájékoztató előadások, anyagok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktori iskolában a nappali tagozatos képzés kötelező kurzusa az „Oktatói kompetenciák és feladatok a felsőoktatásban”. c. kurzus, amit a PPK minősített oktatója tart.

1.6.2. Szorosabb együttműködés a Doktorandusz Önkormányzattal.

Indikátor: Hallgatói elégedettség növekedése

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A doktorandusz önkormányzat képviselője tagja az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanácsnak, továbbá biztosított a hallgatói képviselet a felvételi bizottságban, ill. a különböző pályázatok elbírálása során is, ahol ezt a pályázati kiírás lehetővé teszi (pl. a jogász doktori iskolák IM támogatásából pályázható források elosztása).

1.8.1. A doktori iskola honlap, a kari honlap és a doktori.hu oldalak információtartalmának összehangolása.

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A három honlap összehangolása a doktori.hu kari adminisztrátorának a feladata. Törekszünk a naprakész információkra és ezek összehangolására.

1.8.2. A honlap(ko)n az átláthatóság és a következetesség elvét szem előtt tartva megosztani az információkat.

Indikátor: Honlapok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola
tel +36 1 483 8000/4732
e-mail: phdjur@ajk.elte.hu

A doktori iskolák menüpontja a kari honlapon belül található. Megítélésünk szerint a honlap áttekinthető, és a doktori képzéshez szükséges összes lényeges információt tartalmazza.

1.8.3. A szabályzatok olvasását könnyítendő tartalomjegyzékek használata, hatályba lépési idő, avagy a dokumentum elfogadási időpontjának rögzítése.

Indikátor: Az elkészült dokumentumok

Felelős: Doktori Iskolák vezetői

A hallgatók tájékozódását külön tájékoztatók, összefoglalók közzétételével is segítjük, ld. általános tanulmányi tájékoztató; félévente tájékoztató a regisztrációról és a tárgyfelveételről; van külön összefoglaló felvételiéről, a komplex vizsgáról, a doktori képzés időtartamáról, a doktori értekezések leadási határidejéről (ezt a koronavírus-járvány miatt meghosszabbított jogszabályi határidők szerint többször frissítettük), és külön tájékoztató készült az egyetemi doktori szabályzat 2020. évi terjedelmesebb módosításáról. (Mindezek itt találhatók, különböző almenüpontok alatt: <https://www.ajk.elte.hu/doktoriiskola/ajk>)